

Для обрання місцевих представницьких структур у постсоціалістичних країнах встановлені більш ліберальні правила для потенційних кандидатів а ніж під час загальнонаціональних парламентських перегонів: передбачається можливість самовисування або висування позапартійних кандидатів об'єднаннями виборців, виборчими комітетами, громадськими організаціями, тобто не лише політичними партіями. А для виборів мерів на постсоціалістичному просторі використовуються різні системи, які варіюють від непрямих виборів, до мажоритарної системи відносної більшості і мають за мету – уникнення конфліктності у системі комунікації місцевої влади «мер – рада».

Список використаних джерел

1. Батанов О. В. Місцеві вибори та муніципальні виборчі системи в зарубіжних країнах: досвід для України / О. В. Батанов // У правління сучасним містом : наук. практ. журн. – Київ : ВПЦ АМУ, 2001. – № 7 – 9. – С. 89 – 95.
2. Виборчі системи для місцевих виборів: європейський досвід та українське законодавство / Лабораторія законодавчих ініціатив // Режим доступу: http://parlament.org.ua/index.php?action=magazine&id=9&ar_id=1374&iar_id=721&as=2.
3. Ворона П. В. Системи місцевих виборів у країнах Східної Європи / П. В. Ворона // Вісник НАДУ. – 2017. – Вип. 1. – с. 69–75.
4. Об организации и функционировании местного самоуправления: закон Республики Албания. – Режим доступу: <http://municipalkg.narod.ru/interlaw/alblaw.htm>.
5. Лахижа М. І. Європеїзація публічної адміністрації: на прикладі Польщі // Менеджер. Вісник донецького державного університету управління. – 2008. - №1. – С.85-89.
6. Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн: навч. посіб. для студентів ВНЗ / В. В. Лісничий.– 2-е вид.– К.: ВД Професіонал, 2004.– 336 с.
7. Муніципальні вибори в Угорщині, Словаччині, Польщі та Чехії: порівняльний аналіз. Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/monitor/april/15.htm>.
8. Посібник з розробки виборчих систем / Е. Рейнолдс, Б. Рейллі, К. Асмаї, С. Берч, Міжнародний інститут демократії та сприяння виборам ; пер. Г. Сенік, М. Селіванова, О. Ципняк. – Київ: НОРА-ДРУК, 2003. – С.9.
9. Система виборів до органів влади у країнах Центральної та Східної Європи. Національний інститут стратегічних досліджень. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/905/>.
10. Чиркін А. С. Конституційні засади організації місцевого самоврядування в Чехії. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка, №1, 2014.- с.73-82.

Голош Н.К.

АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Ключовими нормативно-правовими актами, що регулюють здійснення децентралізації повноважень, ресурсів та відповідальності під час створення

об'єднаної територіальної громади, є Конституція України, Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, ЗУ “Про добровільне об'єднання територіальних громад”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, «Про оренду землі» та Земельний кодекс України. Відповідно до ч. 1 ст. 133 Конституції України, систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села [1]. Отже, у виключному переліку адміністративно-територіальних одиниць в Україні ОТГ не включено. Крім Конституції України, сьогодні єдиним нормативно-правовим актом з цього приводу є Положення про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР, затверджене Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 12.03.1981. Закону, який би врегулював питання адміністративно-територіального устрою, перш за все з позицій визначення сутності поняття “адміністративно-територіальна одиниця”, її видів, статусу, критеріїв формування, в Україні все ще немає. 22 лютого 2018 у Верховній Раді України зареєстровано проект закону “Про засади адміністративно-територіального устрою України”, який має замінити вищезазначене Положення. У цьому законопроекті адміністративно-територіальна одиниця визначається як “частина території України в установлених відповідно до закону межах, що є територіальною основою для організації та діяльності державних органів та/або органів місцевого самоврядування” [2]. При цьому громада визначається як адміністративно-територіальна одиниця базового рівня, до складу якої входять один або декілька населених пунктів. У ЗУ “Про добровільне об'єднання територіальних громад” відсутнє визначення поняття “об'єднана територіальна громада”, але з огляду на основні його положення можна вважати, що об'єднана територіальна громада є об'єднанням суміжних територіальних громад сіл, селищ, міст, що мають єдиний адміністративний центр: якщо адміністративним центром визначено місто, громада є міською, якщо центром визначено селище – громада є селищною, якщо центром визначено село – громада є сільською [3]. Проаналізувавши Закон, можна виокремити такі ознаки ОТГ: органи, уповноважені вирішувати питання місцевого значення; єдиний адміністративний центр, який має розвинуту інфраструктуру і зазвичай розташований найближче до географічного центру території об'єднаної територіальної громади; територіальні межі, що є межами юрисдикції ради ОТГ (межі об'єднаної територіальної громади визначаються за зовнішніми межами юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися); є суб'єктом права комунальної власності, їй належить рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є в комунальній власності відповідних територіальних громад. Ініціаторами добровільного об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст можуть бути сільський, селищний, міський голова; не менш як третина депутатів від загального складу сільської, селищної, міської ради; члени територіальної громади в порядку місцевої ініціативи; органи самоорганізації населення відповідної території (за умови представлення ними інтересів не менш як третини членів відповідної територіальної громади).

Право територіальної громади, у тому числі й міської, самостійно вирішувати питання місцевого значення, зокрема й управління землями, в межах Конституції і

законів України закріплене в ч. 1 ст. 140 Конституції України [1]. До основних законодавчих актів, які визначають роль сільських, селищних, міських рад у регулюванні земельних відносин, належать також Земельний кодекс України та ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997, згідно ст. 26 п. 34 до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад належить вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин, а ст. 33 більш детально визначає повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад як власні, так і делеговані їм органами виконавчої влади. Серед цих повноважень зазначений Закон розрізняє підготовку і внесення на розгляд ради пропозицій щодо: вилучення (викупу), а також надання під забудову та для інших потреб земель, що перебувають у власності територіальних громад; встановлення ставки земельного податку; здійснення контролю за додержанням земельного законодавства, використанням і охороною земель. Крім того, виокремлено реєстрацію права користування землею і договорів на оренду землі. Уточнення цих повноважень здійснене й у ст. 12 Земельного кодексу України. Можливість здійснення територіальними громадами управління своїми землями передбачена також ст. 20 ЗУ «Про охорону земель» від 19.06.2003, п. «і» ст. 15 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 та нормами ЗУ «Про оренду землі» від 06.10.1998.

Питання передачі земель поза межами населених пунктів у комунальну власність ОТГ останні кілька років активно обговорювалось як у наукових, так і в політичних колах, але нормативне регулювання цього питання поки що є недосконалим – попри велику кількість законопроектів, закон, який би комплексно регулював це питання, досі не прийнято, хоча є певні позитивні зрушення в регламентації процесу децентралізації управління земельними ресурсами. Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України № 60-р від 31.01.2018, з 01.02.2018 розпочато процес передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності в межах, визначених перспективним планом формування територій громад, у комунальну власність відповідних об'єднаних територіальних громад, крім тих земельних ділянок, які не може бути передано в комунальну власність [4]. Таке рішення уряду є стимулом для подальшого об'єднання громад та шансом для вже створених ОТГ значно наповнити бюджет і ефективно здійснювати управління в межах громади.

Враховуючи, що питання управління земельними ресурсами – достатньо складна тема, і спрощений підхід під час проведення земельної децентралізації неприпустимий, нагальною потребою є прийняття закону, який би комплексно регулював процес передачі державних земель у комунальну власність, повноваження органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади щодо відповідних земель, став би правовою основою для створення відкритої бази даних про статус усіх земель на території України.

Список використаних джерел

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії ВРУ від 28.06.1996 р., із змінами та допов. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Про засади адміністративно-територіального устрою України: законопроект від 22.02.2018, №8051 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf35.
3. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лют. 2015 р. № 157-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
4. Питання передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність ОТГ: Розпорядження КМУ від 31.01.2018 № 60-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pitannyaperedachi-1>.

Голубничий Д.В.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ КАК ВАЖНЫЙ ЭЛЕМЕНТ ВЫСТРАИВАНИЯ ГЕОСТРАТЕГИИ ГОСУДАРСТВА

На современном этапе развития системы государственной службы в Республике Беларусь актуальной задачей является построение сбалансированной системы оценки и аттестации государственных служащих. Следует отметить, что необходимость развития системы оценивания эффективности государственного служащего не вызывает сомнения и отвечает современным тенденциям развития системы государственной службы за рубежом [1, с. 209]. Особое внимание к данному вопросу в Беларуси необходимо уделять исходя из современных геополитических процессов, протекающих в регионе. Объективная политическая реальность требует от государственного служащего высокой способности оценивать множество факторов и принимать необходимые решения. Поскольку принцип выстраивания геостратегии государства основан на высокой роли личности в процессе принятия решений, госслужащий в этой связи обязан обладать высочайшим потенциалом.

В силу этого важным элементом в системе оценивания качества государственной службы является понятие ответственности участников процесса оценки и аттестации. В законодательстве Республики Беларусь не изложено четкого механизма ответственности участников оценки и аттестации. В настоящий момент в национальном законодательстве Республике Беларусь в ст. 57 и 58 Закона Республики Беларусь от 14.06.2003 N 204-З (ред. от 09.01.2017) «О государственной службе в Республике Беларусь» отмечена дисциплинарная ответственность и предписаны особенности ответственности государственных служащих [2]. В части ответственности за несоблюдение процедур оценки и аттестации государственных служащих предлагается руководствоваться частями 3 и 4 ст. 57, где установлено, что право выбора меры дисциплинарного взыскания принадлежит руководителю соответствующего государственного органа. При выборе меры дисциплинарного взыскания должны учитываться тяжесть дисциплинарного проступка, обстоятельства, при которых он совершен, предшествующая служба и поведение государственного служащего на государственной службе [2].